

Iitin kunnanvaltuusto 5/2026, 9.6.2026

Asialistan kohta 31, Kausalan asemakaavan muutos Ravilinnan etumaaston alueella (ns. yhteiskoulun kaava), hyväksymisvaihe

Eriävä mielipide

Kun koulukeskuksen sijaintipaikkaa suunniteltiin edellisellä valtuustokaudella, suosituimmaksi vaihtoehdoksi nousi Ravilinnan ja Kausalan koulun välinen alue. Keskeisiä perusteluja olivat alueen avaruus, rauhallisuus, luonnonläheisyys ja synergiaedut liikuntapaikkojen suhteen. Kuitenkin tämä Ravilinnan takamaasto oli korkeuserojen suhteen niin hankala, että rakentamisen kustannusarviot nousivat kunnan kantokyvyn selvästi ylittävälle tasolle.

Ravilinnan takamaastosta jouduttiinkin luopumaan ja sitten rakennuspaikkoja etsittiin muualta alueen ympäristöstä. Kuitenkin ne yksi toisensa jälkeen osoittautuivat mahdottomiksi, joko ravirataan liittyvien kulttuuriarvojen, pohjavesikysymysten tai muiden luontoarvojen takia. Niin sitten päädyttiin siihen, että koulukeskusta alettiin suunnitella Ravilinnan etumaastoon, raviradan ja VT12:n väliselle alueella.

Alkuperäisistä sijoitusperusteluista jäljelle jäi synergiaedut liikuntapaikkojen suhteen, mutta muista jouduttiin luopumaan. Ravilinnan etumaasto ei ole luonnonläheinen, nykyisistäkin kouluista on lyhyempi matka metsään. Ravilinnan etumaasto ei ole rauhallinen, nykyinen valtatie ja tuleva Kausalan sisääntuloväylä kulkevat alle 30 metrin päässä rakennuspaikasta. Ja ennen kaikkea tämä alue ei ole avara vaan toivottoman ahdas.

Alueella sijaitsee jo nyt useita yhteiskunnallisia palveluja, paloasema, päiväkotit, jäähalli ja muita liikuntapaikkoja. Näiden kaikkien toimintaa koulukeskuksen sijoittuminen samalle alueelle haittaa. Haittaa aiheuttavat erityisesti lisääntyneet ajoneuvomäärät: bussiliikenne, huoltoliikenne, koululaisten liikenne ja henkilökuntaliikenne kasvavat, mikä heikentää liikenteen sujuvuutta ja alentaa turvallisuutta kaikkien toimintojen kohdalla. Paloaseman kohdalla se saattaa kasvattaa myös vasteaikoja, mikä heikentää yleistä turvallisuutta laajemminkin. Tilannetta kärjistää Veteraanitien katkaiseminen. Liikenneturvallisuus vaarantuu myös läheisten, samoja väyliä käyttävien asuinalueiden kohdalla.

Alueen ahtaus vaikeuttaa myös itse koulurakennuksen suunnittelua, varsinkin kun joudutaan pitämään kiinni kaksikerroksisuudesta. Mahdollisuudet sovittaa yhteen erilaisten toimintojen vaatimia tilaratkaisuja vaikeutuvat. Optimaalisista ratkaisuista joudutaan tinkimään ja tekemään kompromisseja.

Suunnittelualueen ahtautta on yritetty helpottaa sijoittamalla paikoitusalue paloaseman itäpuolelle lähes 300 metrin päähän itse koulurakennuksesta, mikä aiheuttaa uusia ongelmia. Liikenteen turvallisuus vaarantuu jalankulkijoiden ja jalankulkijoiden väylien risteämisen myötä. Paikoitusalueen etäisyys koulurakennuksesta haittaa lisäksi huomattavasti talon muuta käyttöä varsinkin kansalaisopistoa ajatellen. Kaikki ihmiset eivät välttämättä pysty kulkemaan jalkaisin tuota matkaa turvallisesti esimerkiksi liukkailla talvikeleillä.

Liikenteen osalta erityisen vähälle tarkastelulle kaavoituksessa ovat jääneet liikenteen aiheuttama melu ja hiukkaspäästöt. Näihin viittaa Päijät-Hämeen ympäristöterveysviranomaisen lausunto: ”Huomioiden valtakunnalliset koulujen ja vastaavien rakennusten suunnitteluohjeet on uuden koulurakennuksen sijoittuminen tämäntyyppiseen paikkaan huono ratkaisu.” Koulun osalta tähän lausuntoon otetaan jonkin verran kaavoittajan vastineissa kantaa, mutta viereisen päiväkodin kohdalla ei lainkaan, vaikka päiväkodin leikki- ja leikkipiha on aivan koululle johtavan väylän äärellä.

Koulun sijoituspaikkaan, Ravilinnan etumaastoon liittyy myös maaperäongelmia. Alueella on ollut vielä 1960-luvulla varsin syvä sorakuoppa, joka on sitten täytetty epämääräisellä jätemaalla. Samoin alueella on ollut linja-autoliikenneoitisijän autotalli ja varikko, jossa on käsitelty öljyperäisiä ym. ympäristölle haitallisia kemikaaleja ennen nykyisiä suojelumääräyksiä.

Kun Iitin kunnanvaltuusto 25.3.2025 teki periaatepäätöksen yhteiskoulun sijoituspaikasta, nämä maaperäongelmat eivät olleen valtuutettujen tiedossa. Jos tietoa olisi ollut, se olisi voinut vaikuttaa päätöksentekoon. Kun maaperäkysymykset tulivat ilmi, niitä on alustavasti tutkittu kaavoituksen yhteydessä. Haittoja on pidetty vähäisinä, vaikka eräät kynnsarvot ovatkin ylittyneet. Kuitenkin vastausta vaille jää kysymys, olisiko syvemmälle maaperään ulottunut tutkimus tuonut esille vakavampia ongelmia, joilla voisi olla terveydellisiä ja taloudellisia vaikutuksia. Tältä osin kaavoitus on tehty epämääräisen ja epävarman tiedon pohjalta.

Edellä esitettyyn viitaten katsomme, että kaavaehdotus ei edistä tarkoituksenmukaista kunnan toimintojen suunnittelua eikä myöskään täytä alueidenkäyttölain (132/1999) 1 luvun 5§:n eikä 54 §:n vaatimuksia turvallisen ja terveellisen elinympäristön osalta. Näin ollen olemme sitä mieltä, että kaavaehdotus olisi tullut kunnanvaltuustossa hylätä.

Olli Pasila

Atte Savelainen